

## **GRUP DE CRIANÇA I APRENENTATGE PER A FAMILIES**

ESPAI Somiatruites

C/Rabassa, 27 (08024)

Barcelona, juny de 2013

### **Breu introducció.**

ESPAI Somiatruites es gesta a la tardor de 2012 i es materialitza al març de 2013. És un projecte de *l'Associació per l'Educació activa i la Salut comunitària*.

L'Associació té una activa participació en projectes socials, locals i autogestionats, que té com a pilars fonamentals la criança respectuosa, l'educació activa i la salut comunitària com a formes de entendre i respectar la vida i que tot això beneficia a la comunitat i a la societat on vivim.

Amb el desig d'aportar un espai a on trobar-se amb gent que comparteix aquesta filosofia i que vol viure coherentment amb les seves creences, es va procurar un espai, i es va obrir al barri.

El primer Grup de criança va formar-se en aquest amb un grup de pares i mares que cercaven un espai. Després han anat arribant altres famílies per a formar part del grup.

A l'ESPAI Somiatruites, creiem que ens els moments actuals de crisi que estem vivint, necessiten posar molta cura en les persones i en l'auto-organització col·lectiva per crear noves condicions de vida més humanes i de cooperació amb els altres.

Vivim en una societat que canvia molt ràpidament. La informació que tenim a l'abast és enorme comparada amb altres èpoques recents i això implica la necessitat de desenvolupar competències diferents de les que s'han potenciat a les institucions educatives clàssiques. Per això, poc a poc és fa més necessari proporcionar una educació als nens i nenes que els permeti aprendre a aprendre.

Aquest "aprendre a aprendre" significa, en el cas de la franja de edats que l'espai hi acull, assegurar una bona base psicomotriu i d'habilitats social que ajudaran als nens i nenes a enfrontar-se amb tots els sentits, seguretat i benestar a les demandes posteriors a altres espais e institucions educatives.

D'altra banda, la concepció dels nens i el seu desenvolupament ha anat canviant i afortunadament ha crescut l'atenció a les necessitats pròpies, les conseqüències dels models d'aprenentatge i el rol de l'adult en aquest procés. La nostra experiència i recerca personal, ens ha portat a procurar un espai a on poder posar en pràctica aquelles experiències que,afavoreixen el benestar dels nens, les seves famílies i la implicació social a l'educació.

Creiem que d'aquesta forma estem prevenint molts problemes que ara patim de forma generalitzada joves i adults a la nostra societat.

Per aquestes raons el nostre projecte es tracta de un grup de criança compartida, que requereix la implicació dels adults en la criança dels nens i nenes, que implica veure no només la criança com un fet individual o familiar però col·lectiva. Aquesta implicació no només fa referència a la criança dels nens i nenes, però indirectament, de la reflexió i formació per part dels pares i mares que formen part d'aquest grup.

A continuació redactem el projecte en detall:

1. Bases pedagògiques
2. Objectius compartits del col·lectiu
3. Valors i eines
4. L'espai preparat per a la criança de la mainada

## **1. Bases pedagògiques**

Aquest projecte pretén donar una alternativa als nens, nenes, pares i mares enfront a l'oferta educativa existent en educació infantil. Es tracta de un grup de criança compartida basada en l'educació que implica als pares i mares en la criança com actors de canvi i d'acompanyament de les necessitats dels nens i nenes.

Pensem que els són els primers protagonistes del seu aprenentatge del món a on viuen i que l'adult ha de velar per a la seva seguretat així com anar proporcionant estímuls respectant sempre aquest desig i curiositat de cadascú.

En aquest procés l'adult va aprenent, a través de l'observació i la reflexió més de si mateix i de les necessitats del nen i la naturalesa humana, generant així una existència més harmònica pel desenvolupament global de totes les persones involucrades en els processos de criança i aprenentatge.

No hi ha una estricta dependència de teories ni veritats absolutes però ens orienten el treball de altres projectes i persones que han aprofundit en la pedagogia i la didàctica.

La nostra actitud en el procés d'aprenentatge està inspirada en les experiències de Rebeca Wild, Benard Aucouturier, Marie-Madeleine Bèziers, Emmy Pikler y John Bowlby entre d'altres

(Veure apartats de "Valors i Eines").

Concretament:

1. En els primers 3 anys de vida l'aferrament es molt important per a poder viure amb salut, entesa com al equilibri entre cos, emoció i ment al ésser humà.
2. L'adquisició de l'autonomia és un procés gradual i diferent per a cada família i necessària pel nen i la nena.
3. Es considera i respecta que els nens i nenes tinguin un ritme propi i uns interessos particulars i que als primers anys de vida es manifesta principalment mitjançant el joc. L'autoregulació bé de a poc a poc mitjançant les activitats quotidianes a l'espai i a casa.
4. El rol de l'adult és acompanyar-los i donar resposta a les seves necessitats biològiques, emocionals i cognitives sense avançar-se a ells però proposant reptes assolibles per a l'evolució del nen i la nena cap a l'autonomia.

5. L'eina principal és la observació, entesa com la presència respectuosa amb disponibilitat per a acompanyar al nen i la nena a la descoberta del món i l'experiència.
6. Els aprenentatges s'adquireixen amb l'experimentació des de el propi cos que portarà al nen i la nena des del plaer de fer fins al plaer de pensar.
7. Hi ha una acompanyant i educadora a l'espai però el aprenentatge es un proces col·lectiu i tant aprenen els nens com els adults el que ens beneficia a tothom com a comunitat.
8. El valor inter-generacional al grup és un fet avantatjós. Els petits aprenen dels grans i els grans aprenen a convida en un context de cura i relacions de respecte mutu. L'adult suggereix amb el seu exemple quotidià formes de fer i per això és tant importat la reflexió individual i conjunta entre els adults del grup enfront dels reptes amb la criança i l'educació dels nens i nenes.
9. Confiam en la capacitat d'autogestió de els col·lectius i en aquests sentit els adults formen part activa dels processos dels grup en la mida de les seves possibilitats i amb responsabilitat.
10. L'assemblea es constitueix com a espai de comunicació clau per la comunicació entre els pares, mares i l'educadora acompanyant i la Tècnica de Gestió de l'Espai Somiatruites.

Inicialment s'obriran 10 places adreçades a nens i nenes de 8 mesos a 2 anys i mig comptant amb les possibilitats de l'espai i procurant l'equilibri entre nens i nenes de diferents edats que es trobin al mateix espai.

Comencem a treballar amb nens que tot just s'inicien el seu procés cap a l'autonomia. Posem com a límit el 2 anys i mig (30 mesos aproximadament) perquè pensem que les seves necessitats psicomotrius poden ser ateses al nostre centre, permetent als més petits desenvolupar-se còmodament i a l'hora que nens de diferents edats s'acompanyin en els seus aprenentatges.

A l'espai hi haurà una educadora acompanyant i dos pares o mares. S'acolliran persones formades en educació infantil, en pràctiques, que des d'una postura d'observació i atenció de les necessitats dels nens i nenes puguin acompanyar i ajudar al grup.

Tot això ens dirigeix cap a uns objectius, generals i específics:

## **2. Objectius compartits del col·lectiu**

Des de l'Espai Somiatruites volem compartir el projecte amb persones que bategen al mateix ritme:

1. Crear un espai d'aprenentatge arrelats a la vida per als nens, nenes i adults.
2. Proporcionar un espai per al desenvolupament dels nens i nenes basat en l'educació activa, es a dir en la educació no directiva, experimental basat en el desenvolupament individual de cada nen i nena.
3. Donar suport a/entre les famílies pel acompanyament dels fils/filles.
4. Realitzar tasques de detecció primària en els nens i nenes que acudeixin a l'espai.

5. Promoure l'autonomia i el desenvolupament de la personalitat dels nens i nenes.

### **3. Valors i Eines**

La nostra acció és orientada per uns valors i unes eines consonants amb aquests principis:

#### Valors

1. Respecte pel desenvolupament de les persones.
2. El nen i la nena tenen una curiositat innata que nosaltres volem respectar, proporcionant seguretat però afavorint la seva autonomia personal.
3. Cada nen i cada nena té un ritme diferent independentment de la seva edat que hem de respectar pel seu benestar.
4. Els adults també aprenen amb els nens i nenes.
5. El projecte es va construint amb les experiències i coneixements del col·lectiu, adaptant-se a la evolució dels nens i nenes, com a grup i particularment.
6. Confiança en la autogestió col·lectiva.
7. Considerem L'Assemblea com l'espai i els temps per compartir reflexions, necessitats i prendre decisions col·lectives.
8. La col·lectivitat es reflexa en el compromís, el respecte i cura de les relacions i materials comuns.
9. Reconeixement de noves formes de educar per a la salut i noves perspectives d'intervenció més beneficioses per el esser humà.

#### Eines

1. Comunicació: creiem que sempre hi ha comunicació a les relacions entre persones en diversos sentits i que es necessari el reconeixement de l'expressió de cadascú.
2. Experimentació: és mitjançant l'experimentació que es va coneixent el món d'acord amb el ritme i les necessitats de cada un. A mes a mes creiem que l'experimentació fa que els aprenentatges siguin significatius, amb sentir i la base per conseqüents aprenentatges.
3. Joc: considerem el joc com la forma natural d'aprendre pels nens i nenes.
4. Observació: es l'eina que considerem clau per als acompanyants, per poder acompanyar als nens i nenes, adaptant-nos a les seves necessitats.
5. Reflexió: per desenvolupar un actitud autocrítica i conscient que ens aportarà importants aprenentatges al costat de la mainada.
6. Creativitat: es una capacitat que volem desenvolupar en tots els aspectes de la vida, deixant espai a l'experimentació i la situació de cadascú.
7. Confiança: es un acte amb un mateix i amb els altres que ens fa forts i col·labora amb el desenvolupament d'una cultura on la cura sigui un valor important.

#### 4. L'espai preparat per a la criança de la mainada

Hem procurat un espai que estigués al voltant de una plaça, símbol de la vida col·lectiva a on les relacions entre nens i nenes i famílies, així com veïns i veïnes, puguin continuar fora del espai, aconseguint així una major integració dels aprenentatges a la vida quotidiana i viceversa.

L'Espai Somiatruïtes es tracta d'un local d' aproximadament 90m<sup>2</sup>. Es compon de dues plantes: el cap i els peus.

- *Els peus* del espai, fa referència a la planta baixa (60 m<sup>2</sup>), un espai obert que consta d'una entrada o Hall on deixar cadires, abrics, barrets, sabates. i preparar-se per endinsar-se a l'espai de joc. Aquest espai de joc compta amb unes mides amples per desenvolupar activitats de psicomotricitat per a nens de 8 mesos a 4 anys (organitzats per a grups d'edats en cas de no ser-hi acompanyats). També es tracta de un espai més gran per a tallers amb assistents nombrosos, xerrades i altres activitats que necessiten d'amplada. *El pati*, el lloc ideal per a experimentar amb l'aigua, la sorra i altres elements naturals.
- *El cap* es refereix a la planta de dalt (30m<sup>2</sup>) a on es situen les activitats que requereixen de concentració, atenció, per a les representacions i altres activitats menys mogudes. En aquest espai tenim un racó per a els pares i mares o bé avis i avies i altres cuidadors, per que puguin gaudir de un respir mentre esperen a la mainada. En aquest espai també tindran lloc els grups de criança i educació activa amb els cuidadors.

Hem organitzat l'espai perquè sigui un espai preparat per a les necessitats dels nens i nenes, es a dir a l'espai, els materials i els acompanyants proporcionen a la mainada un espai propici per a l'experimentació i aprenentatge autònom. Tot això significa:

-Materials estructurats per a el desenvolupament de la psicomotricitat, el simbolisme, la representació i l'experimentació perquè els nens i nenes decideixin entre diverses possibilitats. Aquest espais poden ser utilitzats per altres activitats sempre de forma organitzada, temporalment i de forma clara i limitada.

-Els materials tenen un ordre perquè els nens i nenes coneguin l'espai a on conviurem juguen. Després de ser utilitzats els nens i nenes han d'ajudar en la mida de les seves possibilitats evolutives a mantindre aquest ordre.

-L'espai està pensant avaluant els possibles perills de forma que no s'hagi d'abusar de límits i es desenvolupi l'activitat de la forma més harmoniosa possible amb la cura dels acompanyants.

**PORTES OBERTES EL 20 DE JUNY A LES 18H.**

